

SVENSKA RIDSPORT
FÖRBUNDET

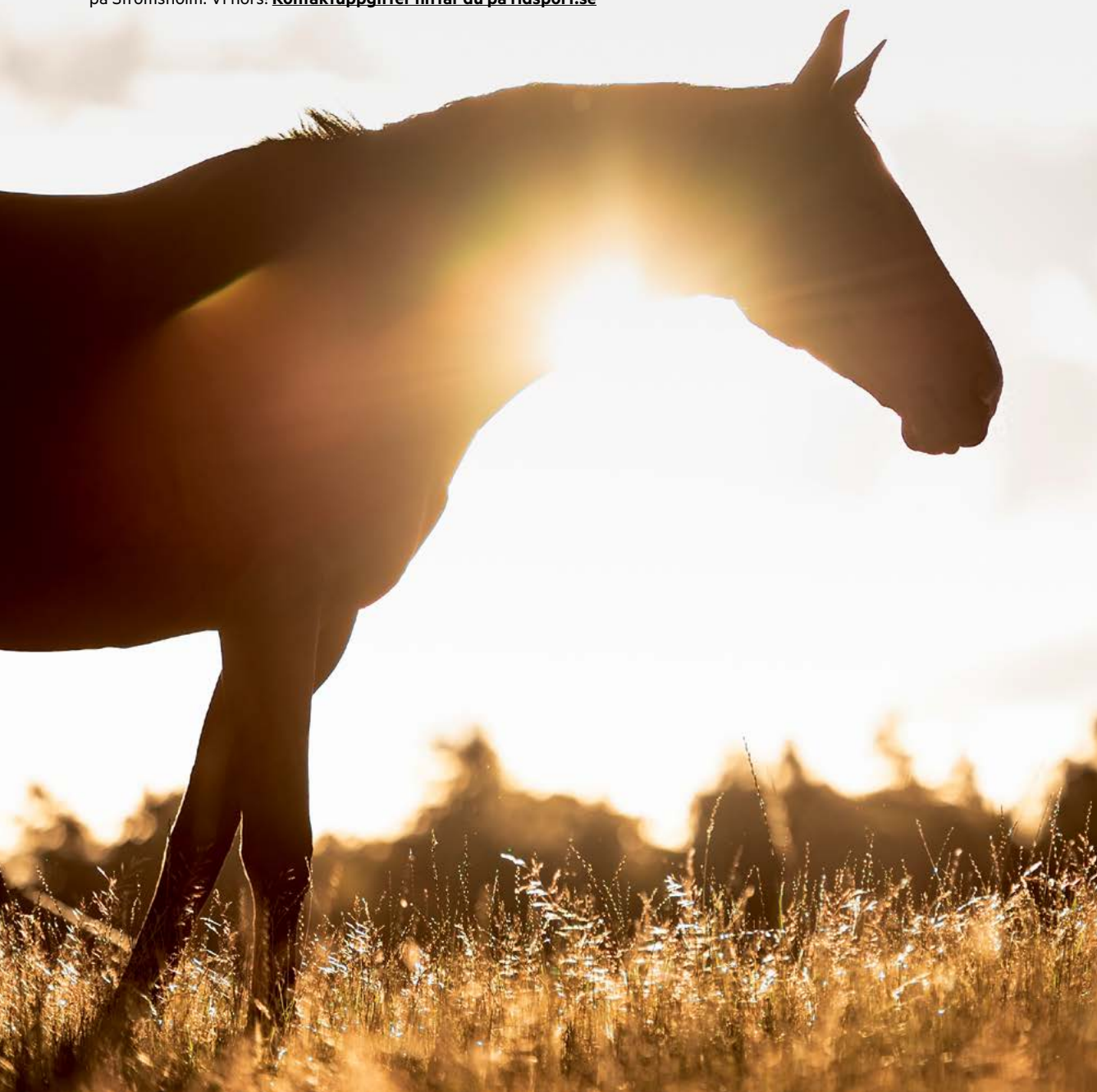
Ridklubben

– en resurs för din kommun

Kontakta oss!

Vi hjälper dig gärna att utveckla ridsporten i din kommun. Hör av dig om du behöver stöd, råd och praktiska tips. Vi finns i våra distrikt över hela Sverige och på Svenska Ridsportförbundets kansli på Strömsholm. Vi hörs! **Kontaktuppgifter hittar du på ridsport.se**

Foto: Mikael Sjöberg

Med den här foldern vill vi berätta hur ridklubben är en resurs för din kommun. Om en unik stallbacke fylld av möjligheter, där människor kan växa och må bra tillsammans med hästar. Med rätt förutsättningar är ridklubben en av din kommuns viktigaste mötesplatser. En satsning på ridsporten är en investering i en jämlik idrott för barn och unga. Och en god folkhälsa. Tillsammans kan vi göra skillnad!

Ridsport för alla – hela livet

Ridsporten är en av Sveriges största idrotter. Var du än bor finns en ridklubb inom räckhåll och av våra 900 anslutna ridklubbar driver drygt hälften ridskola. Ingenstans i världen finns ridsport så tillgänglig som just här i Sverige!

Filmtips!

Här är en liten film om ridsportens hjärta

Idrott på lika villkor!

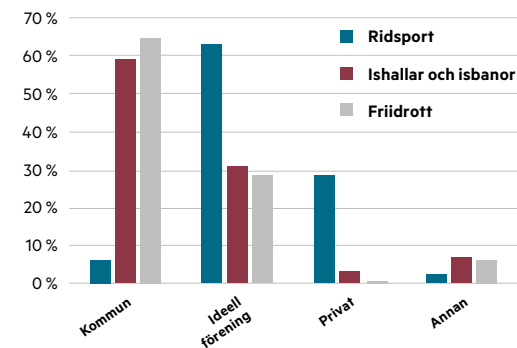
Vi kräver lika villkor för pojkars och flickors idrottande och en rättvis fördelning av kommunens idrottsstöd.

Till skillnad från många andra idrotter drivs hela 70 procent av ridsportens anläggningar av ideella föreningar. Föreningarna har under lång tagit ett stort ansvar. I ridsporten är vaktmästare sällsynta, föreningar får ofta förlita sig på frivilliga händer och tampas med tunga driftskostnader, som i slutändan måste läggas på ridpriset. En svår ekvation i strävan mot en ridsport för alla och en rimlig ridpeng.

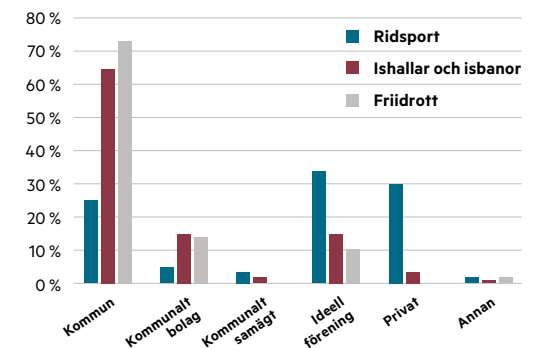

Rapporten "Anläggningar för kultur, idrott och fritid" från Sveriges kommuner och landsting, SKL (2014) lyfter fram att det är anmärkningsvärt att majoriteten av landets ridhus och ridhallar såväl drivs och ägs av ridklubbarna själva. Detta till skillnad mot andra idrotters fritidsanläggningar som i huvudsak ägs av kommuner, som i stor utsträckning också svarar för driften. Hur ser det ut i din kommun?

Drift anläggningar

Ägande

Planera och bygg för ridsport!

Vi arbetar för att erbjuda ridsport för alla på trygga och tillgängliga anläggningar. Men för att lyckas behöver vi samhällets stöd. Och en ökad förståelse för ridsportens betydelse och behov.

Många av ridsportens anläggningar behöver rustas för att svara upp till funktionella krav och vara säkra för både hästar och människor. Inom ridsporten betraktas på vissa håll omklädningsrum och duschar fortfarande som ren lyx. Många anläggningar behöver byggas om helt.

Närheten till idrottsanläggningen har en avgörande betydelse för valet av idrott men många ridskolor ligger utanför tätorten.

Bra kommunikationer är därför en viktig förutsättning för att göra ridsporten tillgänglig för fler. Belysta anläggningar, gång- och cykelbanor ökar tryggheten och gör det lättare att ta sig till stallet. Hur ser det ut i din kommun? Det ska vara lätt och tryggt att idrotta!

Det är hög tid att kommuner strategiskt och på allvar planerar för den världsunika svenska ridskolan. Ta vara på hästkraften!

Bygga och renovera

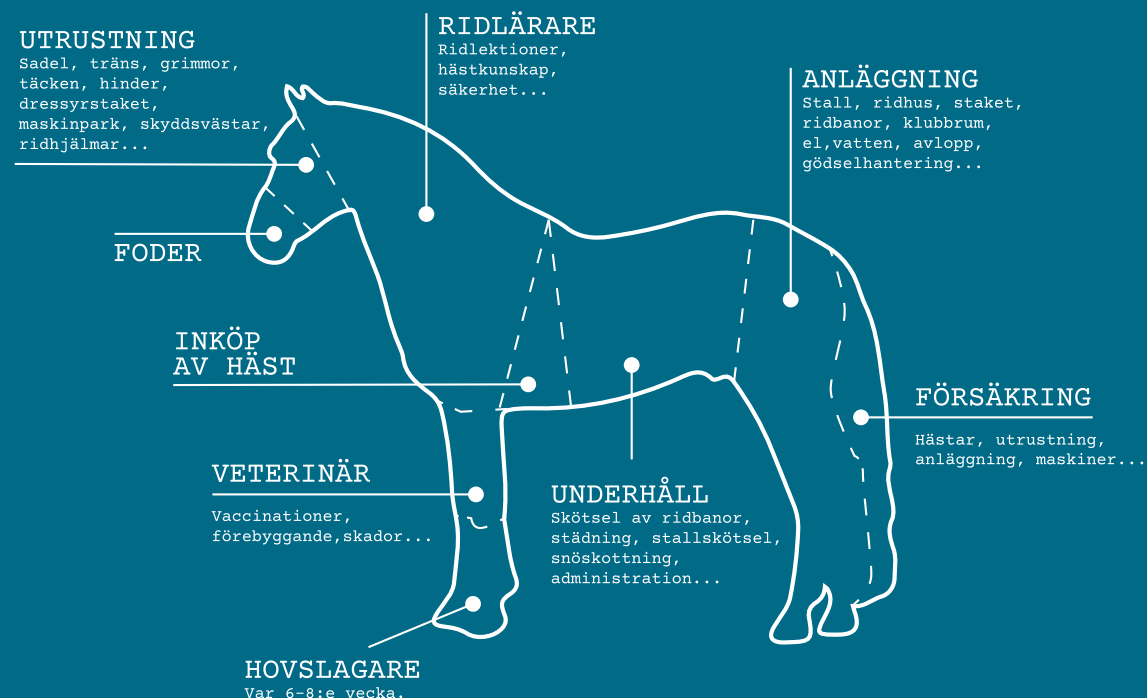
Att bygga och renovera ridsportanläggningar som funkar för både hästar och människor kräver kunskap. Vi hjälper dig gärna på traven. I våra digitala guider "Hästanläggningar – en guide" och "Ridunderlag – en guide" har vi samlat kunskap och kloka tips.

Guiderna samt användbara checklistor med mera hittar du på ridsport.se. Kolla i dokumentbanken.

Det ryms i ridpriset

Priset på en ridlektion varierar beroende på upplägg, ålder och var man bor. Det är en hel del som ska bakas in i ridpengen. Och som ibland gör ridsporten dyrare än andra idrotter. Att rida på ridskola är så mycket mer än en timme till häst. Det är en investering för livet.

Snabba fakta om svensk ridsport

Sverige är Europas näst hästtätaste land efter Island

900 ideella ridklubbar.

En miljon svenska hästälskare

154 000 enskilda medlemmar

Näst största ungdomsidrotten

250 000 tävlingsstartar per år

5 miljoner riddtimmar på ridskola per år

Cirka 450 ridskolor

Ridsport i världsklass

Ridsporten är en av få idrotter där män och kvinnor tävlar på lika villkor.

I över hundra år har Svenska Ridsportförbundet arbetat för att ta tillvara hästkraften och utveckla ridsport som motion och idrott i världsklass. Idag är vi en folksport, en engagerad folk rörelse och en av världens främsta ridsportnationer. Två år i rad, 2016 och 2017, tog hoppryttaren Peder Fredricson emot folkets idrottspris – Jerringpriset. 2011 gick priset till hoppryttaren Rolf-Göran Bengtsson.

Ridsporten engagerar en stor publik. Men för att fortsätta vara i världsklass behöver våra tävlingsryttare platser att träna och tävla på.

Forskning visar att barn som får tidig kontakt med djur utvecklar högre grad av empati.

Foto: Mikael Sjöberg

Våra värderingar

Ridsportens gemensamma värderingar utgår från allas lika värde och en tydlig demokrati där alla kan påverka. Inom ridsporten arbetar vi för en anda där:

- ✓ **Vi tar ansvar** för våra hästar och ser till att hästen finns i en säker miljö. Vi agerar om hästen far illa.
- ✓ **Vi respekterar** alla och lever som vi lär. Vi står upp när något är orätt.
- ✓ **Vi engagerar.** Vårt engagemang för hästar och medmänniskor är vår drivkraft.
- ✓ **Vi sprider glädje och gemenskap** i en trygg miljö.
- ✓ **Vi är bäst tillsammans.** Vi är schyssta och skapar förutsättningar för varandra att lyckas.

Ridsport är folkhälsa!

Hästar får människor att må bra och ridsporten möter flera av Sveriges folkhälsomål.

Hästen har stått vid människans sida i över 6 000 år. Det är en lång vänskap. De har varit med oss i krig, arbete och vila. Och det var från hästryggen människan fick se världen.

Hästarna ger oss naturlig rörelse och andrum, ofta nära naturen. Eftersom de kräver vår totala närvaro lämnar vi stressen i stalldörren, stoppar telefonen i fickan – och slappnar av. Många gånger är hästryggen rena medicinen. Som till exempel efter stroke, ryggmärgsskador och nackproblem. Hästarna ger oss också trygghet och kraft som kan vara helande för dem som har det tufft i livet.

Studier visar att barn som umgås med djur utvecklar högre grad av empati. Något som det behövs mer av i vårt samhälle! Forskning visar också att till exempel autistiska och spastiska barn utvecklas tack vare hästar och ridning. Rutinerna och tydligheten i stallet ger trygghet och rörelsen i sadeln aktiverar många muskelgrupper och får neurologiska funktioner att arbeta bättre.

I stallet möts vi över generationsgränserna och bortom sociala och etniska skillnader. Inför hästen är vi alla lika.

Det är något med utsidan på hästen som är bra för insidan på människan.

Sir Winston Churchill

Sveriges elva folkhälsomål

- ➔ Delaktighet och inflytande i samhället.
- ➔ Ekonomisk och social trygghet.
- ➔ Trygga och goda uppväxtvillkor.
- ➔ Ökad hälsa i arbetslivet.
- ➔ Sunda och säkra miljöer och produkter.
- ➔ En mer hälsofrämjande hälso- och sjukvård.
- ➔ Gott skydd mot smittspridning.
- ➔ Trygg och säker sexualitet och god reproduktiv hälsa.
- ➔ Ökad fysisk aktivitet.
- ➔ Goda matvanor och säkra livsmedel.
- ➔ Minskat bruk av tobak och alkohol, ett samhälle fritt från narkotika och dopning samt minskade skadeverkningar av överdrivet spelande.

Nästan hälften av landets ridskolor saknade omklädningsrum med duschar visade en kartläggning av Svenska Ridsportförbundet.

Ridskolan lär för livet

Till ridskolan är alla välkomna för att utvecklas i en trygg miljö tillsammans med hästar. Eller för att bara vara. Så gott som alla dagar, året om.

Totalt görs varje år cirka fem miljoner uppsittningar på våra cirka 450 anslutna ridskolor.

Ridskolan är en plats för idrott, gemenskap, fritid och folkhälsa och är ett ovärderligt kunskapscentrum med hästen i centrum. Här sås frön till ett ofta livslångt intresse. Och här tar också många framgångsrika ridsportkarriärer fart.

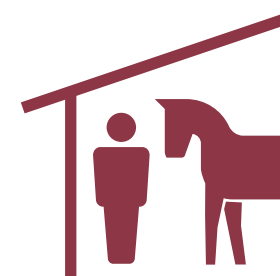
I stallet umgås vi över generationsgränserna och det fina med ridsport är att man kan göra ett uppehåll när man har lust. Du är alltid välkommen tillbaka.

För bland annat säkerhetens skull är det viktigt att ridskolan har utbildad personal. Alla anslutna ridskolor svarar upp till grundläggande kvalitetskrav. Vissa ridskolor har dessutom skyltar som visar på att de håller högt ställda krav på kvalitet, säkerhet och djurskydd.

Ridsportens styrkor jämfört med andra idrotter:

- att lära sig ta ansvar
- att samspelet med hästen utvecklar empati
- att alla deltar på lika villkor

(Novus 2016)

Åtta av tio föräldrar kan tänka sig att låta sitt barn börja rida på ridskola.

(Novus 2016)

Lästips

Läs vår strategi för framtidens ridskola här.

”Alla problem försvinner på hästryggen”

Två gånger i veckan rider Styrbjörn, 89, på Hufvudsta ridskola utanför Stockholm och han har inga planer på att sluta.

Det var när döttrarna slutade rida som Styrbjörn Amberg satt upp som senior. Då var han 45. Nu fyller han snart 90 och är fortfarande fast i sadeln. Även om han gått över till ponny numera och slutat hoppa.

– Jag tävlar inte utan det är bara motion. Säger han.

– I dag glömmer jag lika fort som jag lär mig.

Men hästarna betyder mer än motion.

– Har man några problem, psykiska problem eller krämpor, så försvinner alla dom problemen när man kommer upp på hästen. Speciellt då när min fru dog så var det väldigt avkopplande att komma till stallet, det var en distraktion, säger han.

 **Här kan du se
Styrbjörn på film**

Hästar ser inga hinder

Drygt en miljon människor lever med någon form av funktionsvariation. Ridning ger många möjligheter till en meningsfull fritid, rörelse och möjlighet att tävla, ända upp till Paralympics-nivå. För att få hjälp med bland annat medhjälparkostnader, specialutrustning och anpassning av lokaler söker Svenska Ridsportförbundet stöd, bland annat genom Victoriafonden. Genom positiva samarbeten med landets kommuner kan vi erbjuda fler tillgång till en värdefull fritid.

Foto: Dizain

Foto: Mikael Sjöberg

Unga leder unga

I ridsporten tar unga en självklar plats, både i stallet och i styrelserummen. För att unga vet bäst vad unga vill.

Ridsporten fostrar goda ledare

Ridsporten rymmer en jordnära ledarskola. Forskning visar att ridskolemiljön bär på en inneboende kraft där gemenskap, ansvar och tydlig kommunikation fostrar unga till driftiga ledare och ger kunskaper som är användbara långt utanför stallbacken. Det är ingen slump att många framgångsrika ledare har växt upp i stallet.

Lästips

[Lena Forsberg forskade om stallet som ledarskola. Läs mer här:](#)

”Så vad ni gör, se till att bussen går ända fram till stallet!”

kompisar i stallet, säger Anna Nenzén, fritidsledare och ansvarig för projektet ”Integration i stallet”.

– Språket är väl inte kristallklart men de har varit fantastiskt duktiga och hästarna är bra på kroppsspråk, säger Anna Nenzén.

Ungdomarna i klubbens ungdomssektion hjälper tjejerna till rätta i stallet.

– Det blev kärlek direkt. Och de ungdomarna är ju så vana med att leda andra unga. Alla tyckte det var jätteroligt och givande.

– Det här har vidgat perspektiven för många hos oss. Ridsporten är ju så homogen och man formas rätt hårt. Sen kommer det människor från helt andra kulturer och gör att man får tänka om. Det blir ett uppvaknande liksom. Man får lära känna nya individer som inte är precis som jag.

Att det skulle vara en långsiktig satsning bestämde Umeå RF redan från start.

– Vi ville göra ett tydligt steg för att förändra sporten. Men man får inte ha för stora krav, för det här är inte lätt. Men även om det bara är några få som fortsätter att komma till stallet så kanske det smittar av sig till fler på sikt. Även om det kan ta många år.

Här kan du se [nyckelryttarna utanför Motala jobba för en ridsport för alla.](#)

Umeå RF öppnade stalldörrarna för fler!

Vi arbetar för en inkluderande ridsport och för att fler med utländsk bakgrund ska få möjlighet att upptäcka hästkraften. Hos Umeå RF har en nyfiken satsning gett härliga möten och nya perspektiv.

Tankarna på att försöka locka fler utlandsfödda till ridskolan på Hippologum utanför Umeå hade funnits länge hos initiativtagaren Anette Olofsson.

– Vi ville göra något bra som får betydelse för de här flickorna. Det är vår skyldighet och vår möjlighet och det har varit så givande. Jag hoppas att tiden hos oss kommer att finnas kvar i deras kroppar och själar hela livet.

Ett samarbete med skolan gav en trygg plattform för projektet.

– Det måste kännas tryggt för föräldrarna att skicka sina flickor till oss, de vet ju inte alls

vilka vi är. Kontakten med skolan är ju däremot upparbetad sedan tidigare.

Klubben förhandlade fram ett bra avtal med taxi som hämtade och lämnade ungdomarna på ridskolan, som ligger en bit utanför staden och saknar allmänna kommunikationer. Rutinen funkade för det mesta.

– Transporter kan vara ett stort hinder för sådana här initiativ. Så vad ni gör, se till att bussen går ända fram till stallet!

Genom satsningen får tjejerna komma till stallet för att pyssla med hästarna, ha roligt, träffa kompisar och få språkträning på köpet.

– De hade ingen djurvana alls. Idag har de relationer med både hästar och

Umeå RF Umeå Ryttaförening har cirka 900 medlemmar och 600 ridande på ridskolan. På anläggningen Hippologum finns cirka 24 hästar och 20 ponnyer. Projektet finansieras av Västerbottens Idrottsförbund/SISU (huvudfinansör), Umeåkommun och Rädda Barnen.

**SÅ
GJORDE
VI**

Lyckad satsning i Östersund

Efter en efterlängtd satsning från kommunen har Östersund-Frösö RK fått en sprillans ny servicebyggnad. Även andra delar av anläggningen har ansiktslyfts.

Med sina 640 medlemmar är Östersund-Frösö ridklubb en av de större idrottsföreningarna i kommunen. Till anläggningen en bit utanför stan kommer hästälskare av alla slag, men fördelade på ett ganska typiskt vis: 58 % av

medlemmarna är under 20 år. 96 % är tjejer/kvinnor. Kommunen äger anläggningen, och klubben driver verksamheten via sin styrelse.

Under många år var anläggningen typisk även på andra vis. Engagemanget från kommunen var lågt. Pengarna satsades på andra idrotter, och konsekvenserna på ridcentret därefter: Flagnande färg, missfärgat vatten, en tung arbetsmiljö för personalen – och en nödutgång i servicebyggnaden

den som enbart kunde nås via trappor.

– Historiskt har hela anläggningen vuxit lite som ett lapptäcke, säger ridskolechefen Agneta Paulsson. Olika tillbyggnader och lösningar har gjorts för att lösa akuta problem, utan att man haft råd att se till helheten.

Genombrottet kom när styrelsen började arbeta mer strategiskt för att få kommunen att lyssna. Efter ett antal mejl och samtal kom kultur- och fritidsnämnden på besök till ridskolan.

– Det visade det sig att flera av politikerna inte ens visste om att kommunen äger anläggningen! Det var oerhört viktigt att de kom hit

Det visade det sig att flera av politikerna inte ens visste om att kommunen äger anläggningen! Det var oerhört viktigt att de kom hit och såg bristerna med sina egna ögon.

och såg bristerna med sina egna ögon, säger Anna-Maria Sundström.

Efter besöket fick en tjänsteman i uppdrag att utreda nutida och framtida behov för klubben. Under tiden var kontakten mellan klubb och förvaltning tät. Bland annat åkte de på gemensamma studiebesök till andra klubbar.

– Det var väldigt bra för tankeprocessen, säger ridskolechef Agneta Paulsson. Det var när vi besökte Timrå ridklubb som idén till en kommunal fastighetskötare föddes. ▶▶

Foto: Sandra Lee Peresson

Året därpå, 2016, klubbades beslutet att under en treårsperiod satsa 20 miljoner kronor på anläggningen. Resultat: En helt ny servicebyggnad i två våningar, med bland annat konferensrum och övernattningsmöjligheter. En kommunanställd fastighetskötare som garanterar ett långsiktigt underhåll. En underhållsplan för stort som smått – från borrade bergvärme till utbytta dörrar och fönster i stallbyggnaden och ett ergonomiskt anpassat hinderförråd.

Hösten 2018 ska den nya servicebyggnaden uppföras. Framöver väntar ytterligare översyn av staldelen.

– Det är viktigt att kommunen förstår att det inte räcker med en punktinsats, särskilt som den här anläggningen har varit så eftersatt i 20 års tid, säger Anna-Maria Sundström. Det kommer att krävas kontinuerliga förbättringar, både utifrån hästhållning och arbetsmiljö. Överlag borde det ju vara mer ekonomiskt lönsamt för kommunen att underhålla en anläggning som man faktiskt äger.

Även för bygden är upprustningen av stort värde, menar Anna-Maria Sundström:

– Som medborgare vill man nog att kommunen ska satsa på olika sporter, och se till att de är tillgängliga för alla.

Exemplet bygger på artiklar ur Svenska Ridsportförbundets medlemstidning Häst&Ryttare nr 2 2018.

Foto: Göran Strand

2

frågor till

Karin Thomasson (MP), kommunalråd i Östersund och ordförande i kultur- och fritidsnämnden.

Klubben hade larmat i många år. Hur kommer det sig att satsningen från kommunen dröjde så länge?

– Jag skäms lite över att vi inte har prioriterat klubben tidigare. Tyvärr måste jag säga att det dels beror på att klubben inte skrikit tillräckligt högt. Vi politiker ska förstås lyssna, men plötsligt har man ett fotbollslag som kommer med i allsvenskan, och så ska det byggas nya läktare... Visar då ridsportens representanter på problem men samtidigt signalerar att man "fixar det", kan annat få gå före. Det är viktigt att inte förminska problem eller saker som fungerar halvdåligt.

Vilka är dina tips till politikerkollegor i andra kommuner vad gäller engagemang i egna ridanläggningar?

– Man måste ta sig tid att besöka anläggningen. Och ha en tjänsteperson som har kontinuerlig kontakt med klubben, för att varsla om behov. Och som sagt, bli bättre på att lyssna.

Hästar ger jobb!

Hästnäringen i Sverige omsätter totalt cirka 45-50 miljarder kronor per år och ger cirka 30 000 heltidsjobb. Ridlärare, hästskötare, tränare, uppfödare, djurskyddsinspektörer och hippologer är bara en bråkdel av alla hästjobb. Stallet skapar också bra och tydliga jobb för människor med till exempel kognitiva funktionsvariationer.

Foto: Mikael Sjöberg

”Ge ridsporten samma förutsättningar”

Vi bad Anna Ekdahl, som jobbar som utvecklingsledare på Idrotts och föreningsförvaltningen i Göteborgs stad, berätta hur och varför de satsar på ridsporten.

Hur ser satsningen på ridsporten ut?

Göteborgs Stad satsade 40 miljoner på ridsporten 2007 – 2009. 20 miljoner fördelat på nio ridanläggningar och ett ridområde och 20 miljoner gick till utbyggnad av ridvägar.

Sedan satsningen har dessutom ridföreningar tilldelats bidrag enligt stadens bidragsregler. Ridföreningar med ridskola har också kunnat ansöka om ett särskilt driftsbidrag. För tillfället pågår en ny utredning om ridsporten med fokus på mark- och samverkansfrågor.

Hur är ridklubben en resurs för din kommun?

Ridsporten är den fjärde största idrotten bland flickor i Göteborg räknat på antalet aktiva medlemmar 7 – 25 år. Det är också en av de största idrotterna för personer med funktionsvariation. Ridskoleverksamhet gör det möjligt för fler att ha ridning som fritidsverksamhet eftersom hästhyran ingår i ridskoleavgiften. Stallet fungerar många gånger som en fritidsgård för flickor, där de tillbringar en stor del av sin fritid.

Ridklubbarna gör en viktig insats genom att

erbjuda en fritidsanläggning som inte finns i kommunal regi vilket förstärker mångfalden av fritidsanläggningar i Göteborg.

Hur fördelas bidragen till ridsporten kontra andra idrotter i kommunen?

Utöver förvaltningens generella bidrag, som går

Ta tillvara på ridverksamheternas styrkor och undersök möjligheterna till samarbete med kommunala verksamheter på dagtid.

till alla bidragsgodkända föreningar, kan ridklubbarna söka särskilda bidrag för investering och drift av anläggningarna som inte alla föreningar är berättigade till. Ridanläggningarna och ridvägarna är en förutsättning för att ridklubbar ska kunna bedriva och utveckla sin verksamhet. Eftersom ridklubbarna gör en viktig insats genom att komplettera och förstärka stadens redan befintliga utbud av fritidsanläggningar till barn och unga är det flera av stadens ridklubbar som söker och får dessa bidrag årligen.

Dina bästa tips till andra kommuner när det gäller ridskolor?

Ge ridsporten samma förutsättningar att driva anläggningar och verksamheter som andra idrotter.

Öka kunskapen om ridsportens förutsättningar och behov i samhällsplaneringen.

Ta tillvara på ridverksamheternas styrkor och undersök möjligheterna till samarbete med kommunala verksamheter på dagtid.

Dina bästa tips till ridklubben för att utveckla ett bra kommunsamarbete?

Förklara nyttan med ridsporten ur ett samhällsperspektiv och fokusera på de grupper som kommunen prioriterar. Sänk trösklarna och arbeta med barriärerna som nya målgrupper kan uppleva. Gå samman och lyft ridsportens samhällsnytta mellan föreningar och inom föreningar istället för att dela upp i privat- och ridskoledelar och konkurrera mellan olika ridverksamheter och grenar.

Foto: Mikael Sjöberg

Ridsportens tre starka:

- 1 Hästar får människor att må bra
- 2 Idrott på lika villkor
- 3 Unik ledarskola som ger växtkraft

